

СПРАВА «КЛИМУХ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF KLYMUKH AND OTHERS v. UKRAINE)

(Заява № 55919/16 та 2 інші заяви)

Стислий виклад рішення від 10 жовтня 2024 року

Заявники зверталися за захистом своїх порушених прав до судів вищих інстанцій, які повернули апеляційні/касаційні скарги без розгляду по суті у зв'язку із несплатою заявниками судового збору. До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявники скаржилися за пунктом 1 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на відмову у доступі до судів вищих інстанцій. Розглянувши скарги заявників, Європейський суд зазначив, що право на доступ до суду не є абсолютним і може підлягати обмеженням, які, однак, не можуть забороняти або скорочувати доступ особи у такий спосіб або такою мірою, щоб сама суть цього права була підірвана. Європейський суд нагадав, що держава має гарантувати громадянам ефективне право на доступ до судів для вирішення спору щодо їхніх прав та обов'язків цивільного характеру, а також що ризик будь-якої помилки органу державної влади має покладатися на саму державу, а помилки не повинні виправлятися за рахунок зацікавленої особи. З огляду на свою практику з цього питання Європейський суд дійшов висновку, що у цій справі відповідні обмеження підірвали саму суть права заявників на доступ до суду, та констатував порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. Вирішує об'єднати заяви;
2. Оголошує заяви прийнятними;
3. Постановляє, що ці заяви свідчать про порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у зв'язку з відмовою у доступі до судів вищих інстанцій;
4. Постановляє, що: (а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявникам суми, зазначені у таблиці в додатку, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу; (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
5. Відхиляє решту вимог заявників щодо справедливої сатисфакції.